

ANEXA

**Comentariile Romtelecom referitoare la proiectul de
decizie pentru aprobarea regulamentului privind
realizarea evidentei contabile separate, in cadrul
contabilitatii interne de gestiune**

1. Comentarii generale

Romtelecom susține intenția ANCOM de revizuire a Regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune a Romtelecom (denumit în continuare „Regulamentul”), în vederea alinierii acestuia cu modificările substanțiale aduse de către ANCOM cadrului de reglementare în ultimii ani. Cu toate acestea, remarcăm cu dezamăgire și cu acest prilej faptul că deși intenția declarată a Autorității este de a reduce nivelul de raportare impus în sarcina Romtelecom, mai ales ca urmare a retragerii obligațiilor de reglementare de pe piețele cu amanunțul și impunerii unor măsuri de reglementare mult mai stricte pe piețele de gros, propunerile de revizuire a Regulamentului nu conduc în fapt la o diminuare reală a nivelului de complexitate a raportării sau la o diminuare a resurselor financiare și operaționale ce trebuie alocate de Romtelecom pentru a se conforma acestor obligații de raportare.

Astfel, constatăm că deși obligațiile de reglementare impuse anterior Romtelecom pe piețele cu amanunțul au fost retrase (inclusiv obligația de evidență contabilă separată), iar pe piețele de gros au fost impuse sau sunt în curs de impunere obligații noi care fac inutilă menținerea obligației de evidență contabilă separată precum:

- stabilirea tarifelor de terminare a apelurilor la nivelul costurilor incrementale „pure” ceea ce va face imposibilă discriminarea între condițiile oferite intern și cele oferite celorlalți operatori în cazul serviciilor de trafic;
- stabilirea tarifelor de acces la bucla locală pe baza costurilor incrementale eficiente; sau
- întărirea obligațiilor de reglementare impuse pentru a asigura respectarea obligației de nediscriminare (mai ales prin creșterea nivelului de transparență a ofertelor de referință privind interconectarea și accesul, precum și prin creșterea volumului de informații tehnice și operaționale puse la dispoziția operatorilor și ANCOM)

gradul de detaliere al Situațiilor financiare separate nu se schimbă semnificativ în urma modificării Regulamentului.

Precum am încercat să demonstrăm în repetate rânduri (inclusiv recent prin adresa noastră nr 203/03/418/16.09.2011 având în vedere condițiile concurențiale substanțial modificate de pe piețele cu amanunțul și menținerea unei reglementări extinse pe piețele

de gros, mentinerea obligatiei privind evidenta contabila separata nu se mai justifica pe niciuna dintre pietele unde Romtelecom continua sa fie desemnat ca avand putere semnificativa. Evidenta contabila separata nu mai furnizeaza ANCOM sau competitorilor informatii indispensabile pentru asigurarea transparentei, evaluarea nediscriminarii sau monitorizarea respectarii formulelor de control a tarifelor, fiind astazi o povara nedreapta pentru Romtelecom, disproportionata in raport cu problemele concurentiale identificate. Astfel:

1. Romtelecom are obligatia de a-si fundamenta tarifele in functie de costuri la nivelul pietelor de gros unde a fost desemnat ca furnizor cu putere semnificativa de piata. Nivelul principalelor tarife reglementate a fost stabilit sau este in curs de stabilire pe baza unor modele de calculatie a costurilor incrementale pe termen lung, ceea ce conduce la imposibilitatea practica de a discrimina intre conditiile oferite propriei afaceri fata de cele oferite competitorilor;
2. Mecanismul de determinare a preturilor de transfer dintre unitatile de afaceri face imposibila evidentierea oricaror nerespectari ale obligatiei de nediscriminare;
3. Romtelecom are obligatii extinse de transparenta ce ofera operatorilor alternativi si ANCOM certitudinea ca obligatia de fundamentare a tarifelor in functie de costuri si obligatia de nediscriminare impuse Romtelecom sunt respectate in mod adecvat (RIO, RUO, etc).
4. ANCOM a dezvoltat mecanisme de control separate ce permit evaluarea respectarii obligatiei privind controlul tarifelor impusa pe pietele de gros, tarife ce nu se bazeaza pe informatiile furnizate de Situatiile financiare separate.
5. Pe parcursul celor mai mult de opt ani de reglementare a pietelor de gros, Romtelecom nu a generat suspiciuni de discriminare intre tarifele percepute operatorilor alternativi si tarifele percepute intern propriilor unitati de afaceri cu scopul de a restrange competitia de pe piata. Mai mult, avand in vedere conditiile concurentiale existente pe piata, Romtelecom nu are niciun stimulent sa inceteze respectarea principiului nediscriminarii.

6. Romtelecom cheltule anuale semnificative pentru întocmirea și auditarea Situațiilor financiare separate (costul cumulativ cu personalul, serviciile de consultanță și cele de audit este estimat la mai mult de 10% din veniturile nete).

De aceea, până la retragerea completă a acestei obligații din sarcina Romtelecom, credem cu tărie că este necesară o diminuare substanțială a nivelului de raportare impus companiei noastre și implicit a eforturilor pe care suntem obligați să le depunem pentru a asigura conformitatea cu obligațiile de reglementare privind evidența contabilă separată.

Reiterăm în acest sens propunerea de modificare a Regulamentului astfel încât să fie retrasă din sarcina Romtelecom obligația de a întocmi, audita și publica anual Situațiile financiare separate iar obligația de evidență contabilă separată să presupună numai menținerea obligației de a implementa și menține un sistem contabil bazat pe costuri istorice. Credem că menținerea obligației de a implementa un sistem contabil bazat pe costuri istorice (retragându-se obligația de a întocmi, audita și publica anual Situațiile financiare separate) ar putea conduce la un echilibru optim între nevoia de informații și povara de reglementare impusă ROMTELECOM, până la retragerea completă a acestei obligații. În cadrul unui astfel de regim de reglementare, ROMTELECOM ar continua să furnizeze informații detaliate privind orice serviciu reglementat, concomitent cu reducerea semnificativă a costurilor cu întocmirea (inclusiv activitatea de evaluare a activelor fixe la cost curent, activitate costisitoare și de durată) și auditarea Situațiilor financiare separate.

2. Contabilitatea la costuri istorice

ANCOM propune menținerea în cadrul Regulamentului a obligației de retratare a mijloacelor fixe la costuri curente. Așa cum am arătat în repetate rânduri, credem cu tărie că o astfel de cerință nu își mai găsește justificarea în contextul evoluțiilor recente ale cadrului de reglementare în condițiile în care eforturile ce trebuie depuse de către Romtelecom pentru respectarea acestei cerințe sunt semnificative.

Astfel, în contextul diminuirii masive a utilității situațiilor financiare separate odată cu retragerea obligațiilor de reglementare pe piețele cu amănuntul și orientarea în funcție de costuri a principalelor tarife de gros (în special tarifele de interconectare și cele de acces la bucla locală), efortul operational și financiar semnificativ asociat reevaluării anuale a

tuturor activelor imobilizate si auditarii rezultatelor acestui proces devine evident disproportionat fata de beneficii.

Retragerea obligatiei de evidenta contabila separata de pe piata terminarii apelurilor la puncte fixe (masura confirmata de catre ANCOM in cadrul consultarii recent incheiate), urmata in mod normal de retragerea acestei obligatii atat de pe pietele originarii si tranzitului comutat al apelurilor, cat si de pe plata liniilor inchiriate, va conduce la situatia in care obligatia de evidenta contabila separata va fi asociata exclusiv pietei accesului la elementele de infrastructura. In acest context, beneficiile aduse de contabilitatea la costuri curente pentru evaluarea retelei de acces sunt extrem de limitate, mai ales avand in vedere ultimele intentii exprimate de catre Comisia Europeana in cadrul chestionarului privind metodologiile de calcul al costurilor principalelor servicii de acces supus consultarii la finalul anului 2011 (in care este ridicata problema evaluarii la cost istoric a retelelor traditionale de acces). Analizand in detaliu obiectivele urmarite de catre ANCOM prin impunerea obligatiei de evidenta contabila separata este imposibil de identificat un grad superior de utilitate a utilizarii costurilor curente fata de costurile istorice. Astfel, principalul scop al impunerii obligatiei de evidenta contabila separata, materializata in cazul Romtelecom prin publicarea anuala a Situatiilor financiare separate, este de a demonstra ca un operator cu putere semnificativa pe piata aplica intern si in relatile cu alti operatori aceleasi conditii, astfel incat obligatia de nediscriminare este respectata in mod adecvat. De asemenea, Situatiile financiare separate sunt folosite pentru a monitoriza aplicarea mecanismelor de control a tarifelor, in cazul in care tarifele nu sunt impuse individual pentru fiecare tip de serviciu in parte.

In cazul in care este folosita ca si metoda de monitorizare a respectarii obligatiei de nediscriminare interna, evidenta contabila separata indica impactul asupra profitabilitatii afacerii(lor) cu amanuntul, in cazul in care tranzactiile dintre unitatea de afaceri de la nivelul pietei de gros si propria afacere cu amanuntul sunt realizate la tarifele echivalente de la nivelul pietei de gros (tarif de bucla locala). Intrucat tarifele de decontare interna sunt prin definitie egale cu tarifele reglementate (ceea ce, asa cum am aratat in expunerii anterioare, face practic imposibila evidentierea oricarei discriminari), utilizarea costurilor istorice nu va putea modifica material rezultatele acestei analize intrucat tarifele de decontare interna raman neschimbate (iar cea mai mare parte a costurilor ce intra in componenta conturilor de profit si pierdere aferente unitatilor de afaceri de

vanzare cu amanuntul sunt calculate pe baza acestor decontari). Singurele modificari ale rezultatelor analizei ca urmare a utilizarii costurilor istorice vor proveni din absenta reevaluării activelor utilizate in cadrul unitatilor de afaceri de vanzare cu amanuntul. Totusi, avand in vedere ca valoarea neta a acestor active este nesemnificativa in raport cu valoarea totala a activelor imobilizate, devine evident faptul ca trecerea de la costuri curente la costuri istorice nu va putea modifica sesizabil rezultatul unei analize privind discriminarea interna.

In al doilea rand, ANCOM a sustinut in cadrul unei consultari recente faptul ca situatiile financiare separate furnizeaza „informatii relevante care ii vor permite sa se asigure ca tarifele nu sunt excesive in raport cu costurile si, nu in ultimul rand, reprezinta o asigurare suplimentara privind baza de cost.” In contextul retelei de acces, am putea spune ca acest obiectiv este cel putin la fel de bine (sau la fel de putin) indeplinit prin utilizarea costurilor istorice. Astfel, modelul de calculatie de tip incremental pe termen lung pe baza caruia au fost stabilite tarifele de acces la bucla locala prezinta devieri majore si ireconciliabile in cadrul situatiilor financiare separate fata de modelul de tip FAC (costuri complet alocate) utilizat pentru prezentarea informatiilor de cost in cadrul Situatiilor financiare separate. Principalele categorii de diferente privesc modul de dimensionare a retelei (si implicit volumul si structura activelor), metoda de amortizare si duratele de viata utilizate, categoriile de costuri incluse in model (diferite intre FAC si LRAIC) sau metodele de determinare a costurilor operationale. Avand in vedere aceste diferente majore, o comparatie intre costul calculat de catre ANCOM pe baza propriului model de calculatie (de tip LRAIC) cu baza de cost rezultata din modelul FAC-CCA ce sta la baza Situatiilor financiare separate nu poate fi mai utila decat o comparatie cu rezultatele unui model de tip FAC bazat pe costuri istorice. Mai mult, avand in vedere opiniile exprimate in cadrul chestionarului mentionat mai sus, Comisia Europeana pare a fi de parere ca pentru determinarea profitabilitatii serviciilor de acces la bucla locala de cupru, utilizarea costurilor istorice poate prezenta anumite avantaje fata de utilizarea costurilor curente.

Pe de alta parte, prezentarea Situatiilor financiare separate la costuri istorice prezinta o serie de avantaje evidente:

- Costurile pot fi reconciliate transparent si complet cu situatiile financiare IFRS auditate, care sunt intocmite folosind standardele contabile general acceptate si

utilizate in industrie pentru a evalua profitabilitatea pe termen scurt si pe termen lung.

- Informatiile bazate pe costuri istorice nu sunt afectate de variatiile semnificative ale preturilor pe termen scurt (e.g fluctuatii in pretul cladirilor) care distorsioneaza informatiile contabile si comparabilitatea acestora de la un an la altul, reducand drastic valoarea de ansamblu a informatiei. De exemplu, tabelul de mai jos prezinta impactul castigurilor/pierderilor de retratare la cost curent inregistrate, in raport cu costul total, pe perioada ultimelor trei raportari.

Unitati de afaceri	(Castiguri) / pierderi nete de retratare la cost curent raportate la Cost Curent Total		
	2006	2007	2008
Unitatea de afaceri "Retea de transport"			
Unitatea de afaceri "Retea de acces"			
Unitatea de afaceri "Vanzare cu amanuntul"			

- Eliminarea reevaluarii anuale a tuturor activelor la cost curent reduce semnificativ efortul operational si financiar al Romtelecom pentru pregatirea si auditarea situatiilor financiare separate.

Avand in vedere cele de mai sus, credem cu tarie ca beneficiile reevaluarii anuale a activelor in vederea elaborarii Situatiilor financiare separate la cost curent sunt nesemnificative in raport cu costurile asociate unei astfel de actiuni si de aceea solicitam ANCOM modificarea punctului 4.4.3 din Regulament in sensul prezentarii Situatiilor financiare separate la cost istoric. ROMTELECOM isi va putea pastra capabilitatea de a furniza ANCOM informatii necesare pentru evaluarea activelor la costuri curente (de exemplu in scopul elaborarii modelului de calculatie a costurilor serviciilor de terminare a

apelurilor), onorarea unor astfel de cerințe fiind posibilă la costuri semnificativ mai scăzute decât costurile înregistrate cu evaluarea anuală completă a mijloacelor fixe.

3. Retratarea situațiilor financiare aferente anului 2010

Având în vedere faptul că majoritatea modificărilor propuse de către ANCOM se referă în general la forma și nu la conținut, în lipsa modificărilor standardului de cost (trecerea la cost istoric), nu considerăm necesară retratarea situațiilor financiare ale anului 2010 pentru a asigura comparabilitatea cu situațiile financiare ale anului 2011. Solicităm ANCOM confirmarea acestui lucru în cadrul Regulamentului sau a Sintezei observațiilor.

4. Prezentarea informațiilor în cadrul Anexei 3 – Costul serviciilor de Acces defalcate pe tipuri de abonati - punctul 4.4.1 punctul II, alin a), b)

Mentineră obligăției de a prezenta în mod distinct serviciile de acces la puncte fixe furnizate persoanelor fizice față de serviciile de acces la puncte fixe furnizate persoanelor juridice în cadrul Anexei 3 din Situațiile financiare separate nu mai este justificată având în vedere că o astfel de distincție nu se mai regăsește în definiția niclunei piețe cu amănuntul sau de gros (de acces sau apeluri). De aceea solicităm ANCOM eliminarea acestei cerințe și modificarea corespunzătoare a punctului 4.4.1 punctul II, alin a), b) din Regulament.

5. Prezentarea distinctă a costurilor serviciilor de linii închiriate nereglementate

Proiectul de Regulament prevede la punctul 4.4.1 par. I.d) și II.e) evidențierea separată a serviciilor de linii închiriate segmente terminale cu capacități mai mari de 2 Mbps și a liniilor închiriate segmente de trunchi în cadrul situațiilor privind costurile serviciilor furnizate pe piețele de gros. În condițiile în care ROMTELECOM nu a fost desemnat ca având putere semnificativă pe piețele asociate furnizării acestor servicii, neavând nicio obligație de reglementare de tip ex-ante pe aceste piețe, considerăm inutilă și excesivă menținerea obligației de prezentare distinctă a costurilor serviciilor de linii închiriate nereglementate. De aceea, solicităm modificarea Regulamentului astfel încât ca în cadrul situațiilor privind costurile serviciilor furnizate pe piețele de gros serviciile de linii închiriate segmente terminale cu capacități mai mari de 2 Mbps și serviciile de linii închiriate segmente de trunchi să fie prezentate agregat ca parte a categoriei „Alte servicii de transport pe piața de gros” respectiv „Alte servicii de acces” (asa cum s-a făcut și până în prezent în cadrul Situațiilor financiare separate).

6. Prezentarea costurilor serviciilor cu amanuntul in cadrul situatiilor privind costurile serviciilor furnizate pe pietele de gros

In urma restructurarii si reformularii capitolului 4.4 din Regulament (in urma eliminarii punctului III.), ANCOM a introdus urmatoarea prevedere:

„Operatorul va include, în cadrul situației privind costurile serviciilor furnizate de rețeaua de transport și rețeaua de acces, toate serviciile achiziționate de vânzarea cu amănuntul în vederea furnizării pe piața cu amănuntul a următoarelor servicii:

- *acces persoane fizice și persoane juridice;*
- *apeluri locale și naționale;*
- *apeluri către alte rețele de telefonie publică fixă;*
- *apeluri către rețele publice de telefonie mobilă;*
- *apeluri internaționale;*
- *apeluri de la telefoane publice cu plată;*
- *alte activități ale rețelei cu amănuntul.”*

Deși înțelegem ca Autoritatea nu a urmărit modificarea formatului situațiilor privind costurile serviciilor furnizate de rețeaua de transport, respectiv de rețeaua de acces (în prezent aceste costuri sunt prezentate agregat pe o singură linie în cadrul situațiilor de cost relevante), formularea actuală sugerează necesitatea prezentării tuturor serviciilor enumerate mai sus în mod distinct. O astfel de cerință ar fi total nejustificată mai ales în contextul în care principalul motiv de revizuire a Regulamentului îl constituie retragerea obligației de evidență contabilă separată de pe pietele cu amănuntul. De aceea, solicităm ANCOM reformularea paragrafului menționat mai sus astfel încât să reiasă clar faptul că structura situațiilor privind costurile serviciilor furnizate de rețeaua de transport nu se schimbă, costul serviciilor cu amănuntul urmând a fi prezentat ca și până acum agregat pe o singură linie.

7. Prezentarea distinctă în cadrul Metodologiei a metodelor de alocare a costurilor, veniturilor și capitalului angajat aferente elementelor de rețea de nouă generație punctul 7.1.2 alin 1)

Propunerea ANCOM de prezentare distinctă în cadrul Metodologiei a metodelor de alocare utilizate pentru elementele de rețea de nouă generație este din punctul nostru de vedere nefezabilă și inutilă. În primul rând, ANCOM nu a furnizat în cadrul Regulamentului nicio definiție pentru „elementele de rețea de nouă generație” astfel încât să putem face

o clasificare separata pentru acestea in cadrul Situatiiilor financiare separate. In al doilea rand, gruparea diverselor categorii de active immobilizate in cadrul elementelor de retea se face in functie de caracteristicile functionale si operationale ale acestora si nu neaparat in functie de generatia de care apartine echipamentul. In cele mai multe cazuri, metodele de alocare nu difera in functie de generatia echipamentelor.

In mod evident, in situatia in care o categorie distincta de echipamente ce pot fi incadrate in categoria „echipamentelor de noua generatie” au caracteristici distincte ce justifica definirea unor elemente de retea separate si a unor metode de alocare specifice, acestea vor fi oricum prezentate distinct in cadrul metodologiei. Prin urmare, solicitam eliminarea din cadrul Regulamentului a prevederilor de la punctul 7.1.2 alin i).

8. Sistemul de decontari interne

Referitor la prevederile incluse in cadrul Regulamentului la punctul 6.5 lit g), am dori sa clarificam faptul ca sistemul implementat in prezent pentru calculul decontarilor interne utilizeaza doua tarife de referinta: tariful mediu de interconectare (pentru transferul costurilor de la Reteaua de Transport la Vanzarea cu Amanuntul) si tariful de acces total la bucla locala (pentru transferul costurilor de la Reteaua de Acces la Vanzarea cu Amanuntul). In cadrul acestui sistem, calculul decontarilor interne se realizeaza prin ajustarea costurilor transferate de la unitatile de afaceri de gros catre Vanzarea cu amanuntul pe baza unor marje unice (pe fiecare traseu de decontare) calculate pe baza tarifelor mentionate mai sus. Astfel, fiecarui element de retea ii este asociata o marja unica, calculata pe baza costurilor serviciilor de referinta (unul dintre cele doua mentionate mai sus) la a caror furnizare participa. De aceea, celelalte servicii supuse controlului tarifelor precum serviciile asociate interconectarilor sau serviciile de linii inchiriate segmente terminale nu vor putea fi luate in considerare la calculul decontarilor interne (intrucat s-ar ajunge in situatia in care pentru acelasi element de retea ar fi disponibile mai multe marje si nu va fi clar care dintre aceste marje vor putea fi folosite).

9. Transmiterea Metodologiei catre ANCOM

Termenul propus de ANCOM pentru transmiterea modificarilor aduse Metodologiei (3 luni inainte de publicarea Situatiiilor financiare separate) este imposibil de respectat in practica. Cu exceptia modificarilor principiilor contabile IFRS (preluate din Notele la situatiile financiare IFRS), majoritatea modificarilor aduse Metodologiei sunt realizate in

urma verificarilor realizate de catre auditorul independent sau pe masura aparitiei unor modificari ale sistemului de contabilitate a costurilor (aparitia unor noi elemente de retea sau servicii, eliminarii sau aparitiei unor noi elemente generatoare de cost, etc.). Toate aceste modificari apar Insa In ultimele saptamani de audit a Situatiilor financiare separate ceea ce face In mod evident imposibila respectarea cerintei ANCOM de transmitere a modificarilor cu 3 luni inainte de publicare. In acelasi timp, transmiterea modificarilor Metodologiei catre ANCOM inaintea finalizarii Situatiilor Financiare Separate nu poate aduce ANCOM beneficii semnificative mai ales avand In vedere gradul ridicat de detaliere a Regulamentului In ceea ce priveste continutul Metodologiei.

Aceiasi expunere este valabila si pentru prevederea de la art. 8.2. din Regulament in masura in care se doreste mentinerea datei de 30 iunie 2012 ca data de publicare a Situatiilor financiare separate pentru anul 2011.

Avand in vedere cele de mai sus, solicitam ANCOM eliminarea din Regulament a obligatiei de transmitere catre ANCOM a Metodologiei (sau a modificarilor acesteia) cu 3 luni inainte de publicarea Situatiilor financiare separate.

10. Alte comentarii

- Odata cu modificarea structurii art. 4.4., Situatia privind costurile medii ale serviciilor retelei de acces detaliata la art 4.3 este solicitata in mod identic si in cadrul art. 4.4. II. Intrucat intelegem ca nu se urmareste modificarea formatului actual de prezentare a Situatiei privind costurile medii ale serviciilor retelei de acces, propunem eliminarea art 4.4 II din Regulament.
- Dintr-o eroare de format, tabelele prezentate in ANEXA 3 nu contin coloana aferenta costului unitar.

ANCOM propune eliminarea sintagmei "...in masura in care acestea sunt relevante" din cuprinsul art In cadrul art 4.1.2 alin.c). Situatiile financiare separate sunt elaborate pe baza unor principii contabile distincte de standardele internationale de contabilitate, printre cele mai importante diferente numarandu-se modul de tratare a decontarilor interne sau contabilitatea la cost curent. In aceste conditii, credem ca eliminarea frazei mentionate mai sus nu este inoportuna.